

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hónap . . . . . 1 kor. Egy hónap . . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

TÁVIRATOK.

Bejelentett öngyilkosság.

Budapest, november 6. Grünbaum Sándor kereskedelmi és váltótörvényszéki díjnok eltűnt. Levelet irt egyik hivatalnok társának, amelyben többek között életuntságot emleget s azt írja, hogy mire e sorok kézbesítetnek, teste már csendesen pihen a Duna hús hullámaiban. Az eltűnt 30 év körüli, sovány, arca kerek, haja barna. A rendőrség nyomozza.

Merénylő házmester.

Budapest, november 6. Zsembó András házmestert, aki Krausz Izidor háztulajdonost a Bezerédy-utca 11. számú házban két revolverlövéssel megsebesítette, ma délben átkísérték a bírósághoz. Krausz Izidor állapota teljesen kielégítő s rövidesen felépül sebéből. Fejéből a golyót az orvosok valószínűleg holnap távolítják el.

Vasuti elgázolás.

Budapest, november 6. Kovács Gyula 31 éves nős pinceszert az este a kén- és soroksári-utca sarkán elgázolta a helyi érdekű vasut egyik vonata. A kerekek a szerencsétlen embernek mindkét lábát lemetszették. Beszállították a Szent-István kórházba. Kovács ittas volt s így került a vonat kerekei alá. Alig marad életben.

Nagy tűz.

Brüsszel, november 6. A belügyminiszterium és külügyminiszterium raktárában tegnap este tűz ütött ki. A tűz a fűtési berendezés deszkaburkolatából eredt. Bár a tűzoltóság azonnal megjelent, mégis leégett a levéltár nagy része. Este 11 órakor a tűzoltóság a tüzet nagyjában eloltotta.

Az orosz-japán háború.

Sok az orosz katonaszökevény.

Pétervár, november 6. Az orosz távirati üggyökség jelenti Mukdenből tegnapról: 30.000 kínai érkezett ide, kik a japánok kényszerintézkedései elől menekültek ide. A japánok hadműveleteinek területén belől minden községet teljesen elpusztítottak. A hadi szökevények száma folyton növekedik. Panaszokodnak, hogy hidegnek és éhségnek vannak kitéve.

Választott bíróság a hulli ügyben.

Pétervár, november 6. Az orosz kormány elfogadta kiküldendő vizsgáló-bizottság összegyűlésére vonatkozó angol javaslatot. A francia és az amerikai bírósági tag kinevezése után a bizottság Párisban gyűlög össze. Oroszországot a bizottságban Kosznakov tengernagy képviseli. A bizottságnak feladta a tényállás megállapítása.

Zavargások a tartalékosok közt.

Pétervár, november 6. A vitebski, szmolenszki és kievi kormányzóságokban a tartalékosok behívása alkalmából előfordult zavargásokhoz jelentik, hogy azok a leghevesebben dühöngtek Kanevben. Itt boltokat és raktárakat fosztottak ki. Szmolenszkben csődület volt a katonai parancsnok lakása előtt. Poloczbán a zavargás három napig tartott. A zsidók ellen való tüntetést idejekorán megakadályozta a rendőrség. Rositedben kifosztották a pálinkaraktárakat, Krajeburg és Szorokino állomásokon a pályaudvari vendéglőket pusztították el. A kievi kormányzóságban megtámadtak egy földbirtokost és elrabolták pénzesládáját. A mohilovi kormányzóságban levő Bichovban házakat pusztítottak és fosztogattak. Az események megvizsgálásával Rjdsevszki tábornokot, a belügyminiszter segédét bízták meg.

Megrágalmazott képviselő.

Testvérek harca egymás ellen.

Feltűnést keltő panaszt emelt Veress József, az orosházai kerület függetlenségi képviselője s ág. ev. esperes a testvére Veress Lajos nyomdász ellen. A testvérek már évek óta folytatnak egymással elkeseredett harcot, amely egy nagyobb birtok miatt keletkezett közöttük.

A viszálykodás akkor érte el tetőpontját, a mikor a képviselő huszonöt éves lelkészi jubileumát ülte ez évi augusztus 13-ikán. A nyomdász akkor hatoldalal röpiratot adott ki a bátyja ellen. A pamflet czime: „Testvérek harca. Veress József huszonöt éves évfordulójára. Irta Veress Lajos.” A terjedelmes röpirat azt panaszolja el, hogy a képviselő árverésen megvette a Veress Lajos birtokát azzal az ígérettel, hogy majd vissza fogja adni neki. Ez azonban nem történt meg, hanem a lelkész magának tartotta meg

a potom áron vásárolt birtokot és így kinullázta Veress Lajost.

Ez a váza annak az irásnak, amely telve van a legrettenetesebb vádakkal és annyi becsületsértő, megrágalmazó kifejezés van benne, hogy nagy munkába telne a pontos megolvasása. Az elkeseredett ember még azt is mondja a testvérbátyjáról, hogy néhai Eremités Pálnál is rosszabb lelkű.

A „csaló“ „rabló, lelketlen bandita“ kifejezések szinte hemzsegnek a sok ezer példányban kinyomatott röpiratban, amelyet azzal végez az írója, hogy mindezeket a vádakat be tudja igazolni és várja a sajtópört.

A lelkész-képviselő nem is hagyta elvülni a dolgot, hanem tegnapelőtt terjedelmes följelentést adott be az öcsce ellen, akit több rendbeli nyilvános rágalmozással, becsületsértéssel vádol meg.

A vizsgálóbíró megindította az eljárást, amelynek lefolyása után alkalmasint a februári esküdtszéki cziklusban kerül az ügy tárgyalása alá Szegeden.

Vármegyénk és vidéke.

Beszámoló. Hajduböszörményben vasárnap délelőtt tartotta beszámoló beszédét dr. Benedek János Kossuth-párti képviselő nagyszámu közönség előtt. A beszámoló után dr. Sebess Dénes képviselő tartott lelkes beszédet. A beszámoló után lakoma volt a képviselő tiszteletére. A fehér asztal felett hatalmas felköszöntőket mondtak Kálmán Lajos, Benedek János, dr. Kardos Samu, Sebess Dénes stb. A képviselő és társasága a délutáni vonattal utaztak el.

Küldöttség Baltazárnál. A hajduböszörményi ref. egyház 20 tagu küldöttsége járt pénteken Szoboszlón, hogy dr. Baltazár esperesnek lelkészszé történt meghívásáról szóló jegyzőkönyvet kézbesítse. A küldöttséget Kálmán Lajos főgondnok vezette. Kálmán Lajos lelkes beszédben nyújtotta át Baltazárnak a meghívó jegyzőkönyvet. A ki meghatottan fogadta a kitüntető bizalmat s kijelentette, hogy bár nehezen válik

Hallatlan olcsó árak! csakis Gerő

➤ férfi ruha áruházában, ⚡

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

Valódi, kitűnő és tartós
gázizzó testek
 egyedül kaphatók

GERŐ JÓZSEF

légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárában
 Hatvan-utca 4. Telefon 328.

meg Szoboszló közönségétől és bár tudja, hogy Bösörményben mily nehézségekkel és akadályokkal kell megküzdenie, elfogadja a meghívást, mert az egyház és a köz érdekében ezt meg kell tennie. A küldöttség ebéden dr. Baltazárnál maradt s a délutáni vonattal utaztak el.

Zichy Géza aroszköpe. Gróf Zichy Géza valóságos belső titkos tanácsos az okt. 23-dik szoboszlói Zichy-estély alkalmából Kovács Gyulát, dr. Baltazár Dezsőt, Fekete Sándort, Nábraczk István, Tóth Lajos karnagyot, Fogthü Jánosné és Takács Jánosné urnókat, Hetey Margit Striss Iona, Geszner Ágicza és Rózsika, Szeredinszky Márta, Lengyel Irma és Czegléd Piroška urleányokat saját aláírásával ellátott arczképével ajándékozta meg.

Pártszervezkedés Nyiregyházán. A nyiregyházi függetlenségi párt vasárnap délelőtti tartotta szervezkedő közgyűlést dr. Meskó László volt 48-as képviselő elnökléte alatt. A központ megbízásából megjelentek a gyűlésen Barabás Béla, Malatinszky György Kubik Béla, Gál Sándor és még számosan. A gyűlésen számos beszéd hangzott el, délelőtti a képviselők tiszteletére lakomát rendeztek.

Marádi, az orvvadász. A hajdusoboszlói rendőrség előtt régebbi idő óta ismeretes férfiú Marádi Bálint, a kinek most ismét került egy kis soros ügye. Orvvadász lett Bálint. Kihallgatásakor a folyó évben általa orvul elejtett nyulak számát 200-ra, a rókákét pedig 20-ra tette. Ez utóbbi számban bizonyára a lábatlan rókák is befoglaltatnak.

Titokzatos támadás. Ismeretlen egyén november 1-ére virradólag Bereczki Andrásné hajdusoboszlói tanyai lakos ablakára azon hiradással ment, hogy ha férjéért még az életben akarja látni, úgy menjen ő vele a szomszéd Király-fele tanyába, a hol nevezett itatás közben a lovak agyon rugták. A szerencsétlen asszony ijedten ugrott fel ágyából s az illetőt behívta, hogy várja meg, míg magát és gyerekeit felöltözteti; mikor már a szegény asszony harmadik gyermekét öltöztette, az ismeretlen egy fejbe vágta egy bottal, hogy eszméletlen állapotban rogyott össze. A merénylő még több ütést mért az asszonyra és akkor ott hagyta. A nyomozás folyik az orvtámadó ellen.

Megfojtotta a nagyanyját.

Özv. Lőrincz (pipi) Jánosné, keszűi öreg asszony, halottak estélyén még meglátogatta néhány év előtt elhunyt férjének sírját s másnap reggel jelen volt a meghaltak lelkiüdvéért bemutatott szentmisén s rövid pár óra múlva, d. e. 10 órakor már ő is halott volt. Az eset részletei a következők:

Az elhunyt nő ugyanazon házban, de külön szobában, külön háztartásban élt egyetlen leányával, a szintén özvegy Gölöncsér Józsefnével, akinek két leánya van. Ez még férjének, Gölöncsér Józsefnek életében, idősebb (de még alig 15 éves) leányához vőül hozta a házhoz Kelemen János szolgálólegényt, akit Keszűben mindenki, a mai napig jóra való, csendes, szelíd természetű fiatal embernek ismeret. Itt élt Kelemen, mint családtag, néhány évig, de jelzett természete

ténél fogva nem tudván magát beleélni az örökös családi perpatvarba, amelyet a most meghalt öreg asszony (akinek akkor még szintén élt a férje) leányával, az ő napa asszonyával folytatott, egy szép napon nejével s kis leánykájával elköltözött a háztól s vasuti szolgálóba állt Kaposváron.

Történt, hogy ezen közben meghalt Lőrincz János, de meghalt Gölöncsér József is s az öreg asszony leányával együtt özvegyesre jutott. A fiatal özvegy szolgát vett a házhoz, aki kisebb leányának a közeljövőben férjévé lett, az öreg asszony pedig egymagára maradt és senkije nem lévén, visszahívta magához Kaposvárról az unokáját s ennek férjét, Kelemen. Visszajöttek, öreganyjuk reájuk iratta birtokának nagyobb részét. Most egyideig megvoltak úgy, ahogy, de az öreg asszonyból csakhamar kitört nyelvélő természete, ráta-marta a fiatalokat, akik azt megsokalván, újból elköltöztek. Kelemen újból a vasutnál Kaposvárott nyert alkalmazást, ahonnan később Szentlőrinczre helyezték.

Ismét magára maradt az öreg asszony, aki hova-tovább erőtlenebbé, tehetlenebbé lévén, könyörgésre fogta a dolgot Kelemennek szemben, akik megszánván őt, hazajöttek. Ez most egy éve történt és folytatódott a régi állapot, hol velük, hol leányával zsörtölődött a szegény öreg asszony, akit már-már mindenki gyenge elméjének is tartott.

E napon, mint máremlyítették, az öreg asszony elment misére. Innen hazamenvén, a fiatalokat el akarta üzni a háztól. Addig nyelvélte, míg Kelemen fölkelvén az asztalfől, amelynél evett, megütötte őt, amire ő ezt elment bejelenteni a községi bírónak, aki meghivatván Kelemen, megkorholta őt is, az öreg asszonyt is és elbocsátotta őket. Hazamenvén, az öreg asszony nagy csörrelpörrel kezdte széthányani a fiatalok holmiját, hogy azokat kidobálja a szobából, erre Kelemen, mivel az öreg asszony — állítólag — kést is fogott reá, torkon ragadta őt s a földre lökte, ahonnan az nem is kelt fel többé.

Az esetről értesült községi bíró a szoba ajtaját nyomban lezárta, a kulcsot magához vette s őrt állított a szoba elé, amelynek közepén az öreg asszony hullaja — a boncolás idejéig — érintetlenül feküdt, Kelemen pedig nyomban maga bejelentette az esetet a pécsi kir. ügyészségnek, ahol őt azonnal vizsgálati fogságba helyezték.

A hullát torkán külerőszak nyomaira talált, amely erős kézzorításból származhatott s az agyvelő mennyisége és minőségéből megállapította az így meghalt asszonynak hibás elméleti állapotát is.

Hogy bannak a kivándorlókkal?

— Amerikai észinte szavak. —

A ma hozzánk érkezett „Szabadság” amerikai magyar ujságban olvassuk a következőket:

Érdekes és megoldásra váró eset foglalkoztatja az ellis-islandi bevándorlási hatóságot.

A „Pannonia” hajóval legutóbb Fiuméből ideérkezett Juhász Klára, férjezett Speck Mihályné, magával hozta Balogh Margit nevű 4 éves kis leányt. Ő maga a sógorához, a Clevelandban lakó Tirpák Andrásához, volt menendő, míg a kis leány apjához, Balogh Istvánhoz. — A hajón mint saját gyermekét Juhász Margitot iratta be. Hajójegyüket Amerikából küldték, amit azonban a magyar hatóságok Kassán erőszakkal elvettek tőle és

kényszerítették, hogy a nála levő pénzből a fiumei Cunard hajóra váltson jegyet.

New Yorkba érkezve Ellis Islandon a board elé került, s mivel a tovább utazásra pénze nem volt, sürgönyöznie kellett Clevelandba. Valaszul erre Balogh Istvánról tíz dollár érkezett. De minthogy a kis leány Juhász Margitnak volt beírva, a pénz nem volt kézbesíthető és a kommissziarum azt visszaküldte. Erre egy sürgönyt küldtek, de ugyancsak ilyen eredménnyel.

Most vállaltára fogták az asszonyt s ekkor Juhász Klára bevallotta, hogy a kis leány nagyanyja s rokonai megengedték, hogy a kis gyermeket, mint sajátját fogja idehozni. Erre levél íratott Clevelandba Balognak, amelyben felvilágosították a tényállásról és felkértek, hogy értesítse Tirpákot, hogy Juhász Klárának 20 dollár küldjön. Erre jött is válasza Balognak, ismét küldvén 10 dollárt gyermeke részére, — egyúttal értesítve a hatóságot, hogy Tirpák Clevelandból időközben eltűnt s valószínűleg Chicagóban dolgozik. Ide is sürgöny menesztetett, de időközben értesítés jött, hogy Tirpák már Elizabethben dolgozik. A hatóság ide is sürgönyözött s most még az is a megoldás kérdése, ha Juhász Klára meg is kapja a sógorához való utazási költséget, ki fogja a kis gyermeket elvinni apjához.

UJDONSÁGOK.

— **Sakkverseny.** Nagy érdeklődés mellett folyik a kereskedelmi csarnokban a sakkverseny. Vasárnap délután 6 órától folyt le a második játszma a következő eredménnyel: Kiss nyert dr. Fekete, Bárány nyert Kassay. Lévy nyert Rosenfeld, Tyrity nyert Emerich, Grünwald nyert Faludi, dr. Kenyeres nyert Krausz ellenében, míg a Székely—Szávay játszma befajezetlen. A sakkverseny naponta folyik.

— **Közegészségügy a mult hóban.** A közegészségügyi viszonyok a mult hóban kedvezőtlenek voltak. A megbetegedések és halálozások száma emelkedett. A heveny fertőző betegségek közül a ronszoló toroklob, vörheny és hasi hagymáz pusztított. Torokgyíkban 7, vörhenyben és tifuszban 2—2 haláleset fordult elő. A közokrházban volt október elején 228, felvételt 278, elbocsátott 249, meghalt 20 beteg. Marad 230, 108 férfi, 124 nő. A kerületi orvosok 80 fekvő 452 járó betegét gyógykezelték.

— **Az iparos ifjak estélye.** Az iparos ifjak önképző egyesülete vasárnap este tartotta kitünően sikerült házi estélyét szépszámú közönség jelenlétében. A cigány zenekar nyitánya után Kroh Vilmos az „Apostol” című költeményt szavalta. Majd Varga Lajos egyesületi titkár olvasott fel. Nagy tetszést aratott Medjesy Dániel szépen énekelt kurucz dalaival. Takács Balázs vig szavalata zárta be a műsort. Az estély után hajnalig tartó táncszivigalom következett. A jelen volt hölgyek névsora az alábbi: Leányok Molnár Rózsika, Kiss Rózsika, Molnár Juliska, Molnár Zsuzsika, Benedek Anuska, Rácz Ilonka, Török Esztiike, Weber Jolán Szepessy Rózsika, Molnár Juliska, Molnár Esztiike, Szabó Zsuzsika, Marozsán Sárka, Halupka nővérek Londvai Boriska, Erdélyi Mariska, Jeszko Irma, Lőrincz Annuska, Szöllősi Mariska Kálmán Juliska Hock Vilma, Gut Margit, Elekes Annuska Szabó nővérek. Asszonyok: Kiss Ignáczné, Molnár Péterné, Materny Károlyné, Vitarius Bepiáminné, Vitarius Béáné, Erdős Béáné, Rácz Istvánné,

Egyenruhákat

a passomány lefojtése nélkül

legszebben tisztít
Hrabczy Antal
SZECHENYI-U. 42.

Török Istvánné, Kovács Andrásné, özvegy Tiszai Józsefné, Veszeli Antalné, Madarász Gyuláné, Szepeszy Péterné, Molnár Istvánné, Hora Károlyné, Debreczeni Lajosné, Szabó Sándorné, Lőrincz Mátyásné, Halupka Józsefné, Lendvai Jánosné, Erdélyi Andrásné, Jeszko Mihályné, Lőrincz Mártonné, Szöllösi Dánielné, Kálmán Jánosné, Hock Gyuláné, Réz Józsefné, Györi Ferenczné, Vaskó Istvánné, özvegy Szabó Bálintné, stb.

— Husz fillért a rendőrnek.

A tejj piaczon tojást árult Jóna Jánosné Rácz Julianna ondódi 206. sz. a. majorosné. A rendőr figyelmeztette rá, hogy ezzel kihágást követ el, mire az asszony husz fillérrel akarta megvesztegetni. Így azonban még inkább bajba került, mert a rendőr feljelentette.

— Birok-verseny.

Az országos amateur birkozó-verseny vasárnap délután folyt le a Péterfia utcai tornacsarnokban, diszes és előkelő férfi közönség jelenlétében. A verseny délután fel 5 órakor kezdődött, a jury határozata folyán sorshuzás által állapították meg a sorrendet. A verseny lefolyása a következő volt: 1. Zachariás Jenő Haglauer György, győztes Zachariás 6 21 percz. 2. Láng Oszkár és Geiringer Dávid; a legizgalmasabb viadal közöttük, néhányszor mérték össze ügyességüket a birkozók, míg hosszú küzdelem után győzött Láng Oszkár A. T. E. 30 percz. 3. Erdődy Béla Magyarország bajnoka és Zachariás Jenő; rövid pár pillanat alatt Erdődy győzött 2:2 percz. 4. Odry Zoltán Arad bajnoka és Midin István; az első időben a viadal eldöntetlen, a második idő első felében Odry győzött 16 percz. 5. Geiringer Dávid és Nagy Tivadar; rövid küzdelem után Nagy győzött 2 percz. 6. Erdődy Béla és Haglauer György Erdődy győzött 6 percz. 7. Láng Oszkár és Nagy Sándor; erős küzdelem után Láng Oszkár győzött, végül 7 percz. 8. Wladimir és Odry, az iskolabirkózást mutatták be. — Az országos amateur birok versenyt este a Bikában társas vacsora fejezte be, amelyen az díjkiosztás is megtörtént, díjat kaptak: Könnyű súly; Erdődy, Lukács Béla ezüst kinyak szervicét. Közép súly: Láng Oszkár, Domahidy Elemér főispán díját, ezüst bot. Nehéz súly: Odry Zoltán, Harstein Kálmán ezüst műli készletét. Nagy Tivadar: Wladimir birkozó mester remek ezüst hamu tartót. Arany érem: Odry, Erdődy, Láng, Ezüst érem: Nagy Tivadar, Midin István, Zsahírás bronz: Geiringer Hanglauer.

— **Az adó.** A pénzügyigazgatóság jelentése szerint a múlt hóban befolyt egyenes adóban 148.780 korona, a hátralék 641.822 korona. Befolyt hadmentességi díjban 1318, bélyegjövődékben 40.449, jogilletékben 44127, díjjövődékben 1110, dohányjövődékben 137198, határvámjövődékben 14024, fogyasztási és italadóban 25.000 korona. Fizetési halasztást adott a pénzügyigazgató 83, a miniszter 21 esetben.

— **Sógorok mulatása.** Együtt mulatott golya utca 6. sz. a. lakásán Szivcsák József a sógoraival. Hangosan mulattak és oly szilaj jókedvűen, hogy éjfél tájban még a lámpást is leütötték, úgy hogy majd leégett az egész ház. Szivcsák ezért dühbe jött, dorongra kapott és kiverte a sógorait, akiknek egyikét a tüzoltó kaszányáig kergette. Közveszélyvesztésért feljelentették.

— **Döghúst kapott.** Imre László Teleki-utca 4. sz. a. lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ő vasárnap délelőtt a hentesüzletben élvezhetetlen sertéshúst kapott. Az orvosai vizsgálat megállapította, hogy a hús rothadt, undorító és az egészségre ártalmas. A feljelentő még azt is vádat is hangoztatta, hogy az illető hentes már öt darab döghúst árult ki, kettőt az üz-

letében, hármat pedig másutt, de hogy hol, nem tudja. A feljelentő ezen állítása azonban kevés valószínűséggel bír, mert ha igazán tudott volna arról, hogy az illető hentesüzletben döghúst mérnek, aligha vásárolt volna. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

— **Munkásgyűlés.** A debreczeni munkások szakszervelete vasárnap délután 3 órakor a Hunyadi utca 1. sz. a. timárszínben gyűlést tartottak. A szónokok a sztrájk-törvény ellen keltek ki leginkább.

— **Debreczeni birtokváltások.** Igaz Pál veszi a debreczeni 807. sz. jkvben foglalt Eötvös utca 37. sz. házat Uri Imre és neje Uri Esztertől 2900 koronáért. Bige Sándor veszi a debreczeni 33. sz. jkvben foglalt 3 hold ondódi földet Jóni Ödön és neje Halász Erzsébetől 3000 koronáért. — Kovács János és neje Miskolczy Julianna veszik a debreczeni 9116. sz. jkvben foglalt 379 □ öl majorsági földet Pap Lajos és neje Szücs Ágnesztől 548 koronáért.

— **Zene-estély.** Az „Emke” kávéházban ma este a Magyar Testvérek zenekara zene-estélyt tart.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Rácz Károly teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávé gondoskodik.

— **Ne tessék addig kölcsönt felvenni,** míg Rácz Béla 27 pénzintézettel összeköttetésben levő bankirodájában tájékozást nem szerez. Debreczen, Csapó-u. 12. Levélhez válaszbelégy kéretik.

— **Allandó fényképkeret kiállítás** minden nagysághan Mentze ujdonságok áruházában.

— **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalu-ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

— **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki bármit is moshatóan ujja aranyozhat, vagy ezüstözhet, 1 üveg 40 kr. Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 44. Bérlet 32. szám (B)
Debreczen, hétfő, 1904. november 7 én:

Fölösleges férjek.

Vígjáték.

Radnóthyne.

[Kampis János színműve. A debreczeni városi színházban először: 1904. nov. 6-án.]

A francia bohózat szerzőknek van egy nagyon elrejtett, mégis újra meg újra felhasználhatatlan bohózat témájuk: hogyan csalja meg az ügyes férj házasságát, aki persze kivétel nélkül meg szokott bocsátani a darab végén a hűség útjáról felreklámozott férjre. S a közönség mutat rajta, tetszik neki mód nélkül, a história külsőben nem halgatná oly szívesen az újra meg újra ele talált léhaságokban.

Pedig ez a téma, a megcsalt asszony témája komoly, hatálosan komoly. Egészen ismeretlen nevű szerző vállalkozott rá a tegnapi estén, hogy ezt megbizonyítsa.

Kampisnak a Radnóthyne első darabja. Már négy éve múlt, hogy a Nemzeti Színházhoz benyújtotta. A darab azonban csak

most került színre. Az napilapok kritikája nagyon hüvösen fogadta, holott a közönségnek határozottan tetszett. Mindmégannyi jele annak, hogy nem tartozik a kölcsönsegélyző színműíró klikkbe. De nincs is rá szüksége, friss talentum, amely utat fog törni a maga erejéből.

Hogy ilyen merész témába vágott a közzelfogással homlokegyenest ellenkező nézetekkel, már az is talentum jele, ha t. i. van ereje a maga igazának bebizonyításához. Lássuk, van-e?

Radnóthyne (Menszáros M.) a föltétlen becsületes nőjelleme közl való. Határtalanul bízik a férjében (Palágyi), mert a maga becsületes lelke tükrében látja őt is. Pedig ez nem érdemes arra a mély szerelemre, mer: igaz, hogy ő is szereti a nejét, de azért nem vetette meg a tiltott gyönyörűséget sem, me yet Olga (Jeszenskyné) kínált neki inkább szeszélyből, asszonyos boszuvagyból, amiért Radnóthy igaz szerelme barátnőjének jutott, nem neki. Hogy családi békéjüket annál könnyebben tönkretelhesse, menyasszonya lesz Andornak (Csortos), Radnóthyne bályjának s így teljesen közelükbe férközik lihegő boszuvagyával.

Ez az expositio. A második felvonásban meglehetősen nehézkesen bonyolódik tovább a csmó. Radnóthy nem engedheti, hogy legjobb barátjának felesége az ő volt kedvese legyen. Nyíltan feltárja a dolgot Andor előtt. A helyzet súlyos, de még súlyosabbá lesz, mikor a felvonás végső jelenetében Radnóthynek is tudomására jut, hogy a férje megcsalta őt.

Teljes világosságával kibontakozott így a probléma, melyre a nagy drámai erővel megírt harmadik felvonás adja meg a feleletet.

A megoldás kétféle lehet. Ha a világ mai felfogása után indul Radnóthyne, akkor egy érzékeny, limonádés jelenetben megbocsát a férjének, mint annyi ezer meg ezer megcsalt átlag asszony. A mai léha, felszínes világunk úgy értelmezi a férj hűségén esett foltot, mint a fehérnemű szennyet. Kiáztatják, kimossák s újra fehér.

Kampis nem ezt a megoldást választja hősnőjének. Radnóthyne nem tud megbocsátani, a férfiak szemébe vágja a darab moralját: *érvényt az eskűnek, tiszteletet a nőnek.* Holott az ő boldogságának is vége azzal, mert ott maradt rideg elhagyatottságában... egyedül!

A mi közönségünk aligha fogja a megoldást így elfogadni, de legalább gondolkodba esik. Kezdő drámairól első darabjánál az is nagy érdem.

A darab előadása jó volt. *Menszáros* Margit a harmadik felvonás igazságait hűvel, az áterzés melegségével mondotta el. Nyílt színen megtapsolták érte, még azok is, akik a darabnak azokból kicsattanó moraljára ugyancsak csóválták a fejüket. *Palágyi* az ő szokott, hatást kerülő modorával játszott, de mert egyszerűségében igazság rejtőzött, annál nagyobb hatással. *Csortos* is erre törekszik, latni a játékán. Csak a mozdulataiban nem tud természetes lenni. *Jeszenskyné* és *Sebestyén* keletlen állottak meg a helyüket. *Csiky* olyan szerepet kapott, amelyhez szükséges kedélyesség hiányzik az egyéniségeiből.

A diszleleezésre nem sok gondot fordítottak. Az első felvonás diszlete nem felel meg a szerző utasításainak. Abból ugyan senki sem nézné ki egy fürdő tartságú termét.

Közönség gyéren volt. A legszebb jelenetek hatását is megronotta a karzati publikum türelmetlensége, mely semmikepen sem tud hozzá törődni, hogy egyszer egy heten, mikor leginkább ráér a színházban menésre, ne az ő szája ize szerinti darabot hozzon színre az igazgatóság.

(Cs.)

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azonül minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Énekórák. Egy énekművész, ki a debreczeni állandó színháznak fénykorában, annak első coloratur énekesnő tagja volt, s ki fővárosunkban is énekiskolát tartott jelenleg a tél folyamát Debreczenben tölti, több szabadórával rendelkezik és hajlandó mérsékelt díjazás mellett uricsaládok leányövendékeinek énekleckéket adni. Bővebb felvilágosítás nyerhető Széchényi-utca 15-dik sz. a. lakásán, földszint 4. ajtó.

Antalfy Ferencz könyvkötő, bórdiszműves jutányos áron készít egyszerű és dísz-könyvkötéseket, albumokat, pénz- és szivar tárczákat, női kézimunka befoglalásokat stb. Piacz-u. 31.

Szöllősgazdák szövetkezeténél Piacz-utca 31. sz. a. fajborok kiforva hectoliterenként 36 koronájával kaphatók.

Rákóczy utca 12. sz. házbán 6 szobás földszinti utcai lakás, mellékhelyiségekkel és 8 lóra való istállóval május 1 től kiadó. Szép udvarkert, kitűnő ivóvíz.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Ingyen kapja a Debreczeni Független Ujság minden előfizetője a december hó első napjaiban megjelenő képes nagy naptárát. Előfizethetni a hó bármelyik napjától lehet a kiadóhivatalban Piacz-utca 47/49. telefon 18. és 339.

Ugyvédjelölt, ki a joggyakorlatot Debreczenben kívánja elsajátítani, irodát keres. — Czim a kiadóban.

Vasajtók építkezésből visszamaradt, olcsón eladó. Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Irodai alkalmazást keres egy kisasszony. Czim a kiadóhivatalban.

Egy külön konyhas szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó Bercsényi utca 69. sz. alatt.

Kötszer felszerelés gyári előírás szerinti, megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Külön bejárati szoba, csinosan butorozva kiadó. Simonffy-u. 15. sz. a.

Nyomdász tanuló fölvetetik a kiadóhivatalban.

Kifutó fiu éjjeli szolgálatra azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Használt vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelőség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók. **Rámer Sándor nagytrafik udvar,** Piacz u. 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók.

Egy szép írásu fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Irodai alkalmazást keres egy jó családbeli 18 éves kisasszony. Szerény feltételek mellett is elvállalja az alkalmazást. Czim a kiadóhivatalban.

Tőzós kerti 1-ső járason, 115. pajtaszám alatt 5 és fél nyilas pusztaföld lakással együtt több évre haszonbérbe kiadó. Czim a kiadóban.

Vadász öltönyök

dus választékban!

egy bőrrrel beszegett kitűnő lodenből készült teljes öltöny K. 32. bőrkabát szőrme béléssel K 70. — bőrkabát szövettel K 32.

Koch Testvérek

Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)
ÁRJEYZÉK INGYEN.

**Ne vegyen naptárt!
Ne dobja ki pénzét!
mert ingyen kapja!**

a „Debreczeni Független Ujság“
december hó első napjaiban
megjelenő

1905. évre szóló

teljes czimtárral ellátott

képes nagy naptárát

ha a „Debreczeni Független
Ujság“-nak két előfizetőt szerez.

**Ingyen kapja
a képes nagy naptárt
minden előfizető is.**

Előfizetési díj egy óra 1 korona,
vidékre 1 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogadunk a hó
bármelyik napjától

a kiadóhivatal

Piacz-u. 47/49. Telefon 18. és 339.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre

a legújabb

**Női divatkelmék,
Blouse selymek,**

remek kivitelű

**mosó flanelek, velezek
SZABO LAJOS FIAI**

Debreczen, Rózsa-tér.

Legújabb

Női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek, Velezek

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai céghez
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

1824. tük / 1904. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Takács Ferencz ügyvéd, mint özv. Mandel Jakabné Nagy Amália esődtömeggondnoka önkéntes árverési ügyében a derecskei kir. járásbírósa területén levő, Derecske községben fekvő, derecskei 2186 sz. tkvben 2685. hrsz. a. foglalt Sós-Lapos dűlőbeli szőlőbirtokból álló ingatlanra a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőtül az **1904. évi november hó 25. napjának délelőtti 9 óráját** a kir. jbiroság árverési termébe kitzte.

Kikiáltási ár a becár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adadni.

A vételár 3 egyenlő részletben fizetendő és pedig: az első részlet az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a második ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, s a harmadik ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál és Derecske község előjáróságánál, valamint Derecske község rendőrségénél tekinthetők meg.

Kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.
Derecske, 1904. szeptember hó 1-én.

Nagy, kir. aljárásbíró.

Ingyen

kap mindenki kívánatra

„**érdekes általános katalogusomat**“

több mint 1500 ábrával, a mely mindenféle szükségleti cikk és érdekes újdonságok vásárlásánál nélkülözhetetlen. Egy levelező lap a czim pontos megjelölésével elegendő, mire az „**érdekes általános katalogus**“ megküldése következik.

Czim:

**Heinrich Kertész, Wien, I., Fleischmarkt
18-238.**